בס"ד

האֶרֶת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מוסדות ברסלב "אהבת משה"

פרשת תולדות
תשפ"ז
גיליון: 336

אַ לֶעבְטִיגֶער שַׁבָּת

מאת הרב יהודה צבי שפירא

הָאֶרֶת הַבָּנִים

השבוע אנו קוראים בפרשה על התולדות של יצחק, את התיבות "אברהם הוליד את יצחק" וכבר רבו המפרשים על כך, ויעויין בפרש"י שצר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם. וב"אור החיים" הקדוש כותב על כך: 'שהפעיל כוח הלידה ביצחק, שהמשיך אליו נפש שהיא במדרגת המוליד, וזה היה באמצעות העקידה כמו שכתבנו'.

הוי אומר שכל כוח התולדת הרוחני של יצחק נמשך מאברהם, שהכניס בו את הנפש הרוחני'. וכבר נאמר בכתוב (ישעיהו נא): "הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם..." שכל מה שיש לנו זה בזכותם.

עיקר השארת האדם

וכה הם דבריו בליקוטי מוהר"ן (תורה ז' ב): "ואפילו כשמגיע זמנו להסתלק והנשמה עולה ומתדבקת במקום שעולה, בעולמות עליונים אין זה תכלית ושלמות שתהיה הנשמה רק דבוקה למעלה רק עיקר השלמות של הנשמה היא; שבעת שהיא למעלה תהיה למטה גם כן, על כן צריך שישאיר אחריו ברכה, בן או תלמיד כדי שישאר דעתו למטה גם כן בעת שנסתלק למעלה כמו שאמרו רבותינו, זיכרונם לברכה (ב"ב קט"ז). "אשר אין חליפות למו" חד אמר בן וחד אמר תלמיד כי התלמיד מקבל דעת הרב... והעיקר להשאיר בן שיהיה בחינת תלמיד גם כן, שיקבל ממנו שכלו ודעתו... כי מי שיודע קצת בידיעתו יתברך הוא יודע שעקר התענוגים והשעשועים של השם יתברך הוא רק שאנחנו מעולם הזה השפל נגדל ונקדש שמו יתברך, וזהו עיקר התענוגים והשעשועים של השם יתברך, כמו שכתוב: "ואבית תהלה מגושי עפר מקרוצי חמר" וכו' כי השם יתברך יש לו שרפים וחיות ואופנים ועולמות עליונים שהם עובדים אותו יתברך, ואף על פי כן עיקר התענוג והשעשוע שלו כשעולה למעלה העבודה של עולם השפל הזה, ועל כן צריכין להשאיר אחריו בן או תלמיד כדי שיישאר דעתו למטה שיאיר בבני עולם הזה השפל, כי כשנשאר דעתו למטה על ידי בן או תלמיד נחשב כאלו הוא בעצמו ממש נשאר בעולם..."

קידוש שמו יתברך על-ידי הבנים

ובדברי מוהרנ"ת (אוצר היראה בנים ז') אנו למדים יותר בפרטיות על תפקידנו כאבות להנחיל לצאצאים ולקדש בכך שמו ית', וכה הם דבריו: "עיקר המצווה להניח בנים הוא: בשביל הגדלת שמו יתברך, כי על־ידי הבנים נשאר שם וזכר האדם בעולם ועל־ידי־זה נגדל שם כבודו יתברך, כי ישראל כלולים בשמו יתברך; וכל מה שנתרבה אחד מישראל, כביכול נתרבה ונתעלה שמו יתברך, כי שמו משתף בשמנו. ועל־כן כל עבודת האדם הוא להשלים שמו שהוא נפשו וחיותו, שיוכל להכלל בשמו יתברך, שיתגדל ויתקדש שם כבודו יתברך על־ידו. ועל־כן התחלת השאלה ששואלין את האדם לאחר מותו כשמביאין אותו לדין הוא אם הוא זוכר שמו, כמובא בספרים, כי בזה כלול הכל מה שעשה בחייו, שכמו־כן משלים שמו וכמו־כן זוכה לזכרו אחר מיתתו. וזה שיסדו לנו הקדמונים שיאמרו הבנים קדיש אחר אביהם ואמם, כי עקר הקדיש הוא הגדלת שמו יתברך כמו שאומרים: "יתגדל ויתקדש שמה רבא" וכו', כי זה עקר תיקון נפש הנפטר כשזוכה שבניו מקדישין ומגדלין שמו יתברך, שבשביל זה עקר המצווה להניח בנים אחריו.

ועל־כן חיב אדם ללמד את בניו תורה, כי עקר הגדלת שם כבודו יתברך הוא רק על־ידי התורה שהוא שמא דקדשא־בריך־הוא, וכל מה שבניו עוסקין ביותר בתורה ומקימין יותר את התורה, כמו־כן נגדל שמו יתברך ביותר".

מה עשית היום עבור בניך?!

וכבר זכור לטוב האי חסידא רבא, רבי לוי יצחק בנדר ז"ל, שהיה מעורר על עניין חינוך הבנים, בהיותו שח לאבות על האחריות הרבה בחינוך בניהם, בטוענו בשאלה נוקבת: מה עשית היום עבור בניך? האם לפחות התפללת עליו?

הרי זאת בוודאי היית יכול לעשות?!

והדברים אלו נוקבים הם עד מאוד, לעשות עבור ילדינו, להאיר בהם, לספר להם סיפורי צדיקים, לחזקם ולכוונם. זאת ועוד בתפילה עליהם. לכוין יותר בברכת התורה עליהם: "ונהיה אנחנו וצאצאינו, וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה".

חינוך לעבודות פשוטות

בדברי חיזוק למעשה נוכל ללמוד מתורף דבריו של הגרי"מ שכטער בספרו 'ונכתב בספר', מאמר חינוך הבנים:

ישנן הנהגות פשוטות בבית, שאם האדם ינהג לפיהן ואחר כך הוא ינסה להשפיע אותן על ילדיו, תהא השפעתו באופן אחר לגמרי, ודבריו יישמעו טוב יותר, וכל הנהגת ביתו תשתנה, כגון: להניח מי נטילה בסמוך למיטה, לקרוא קריאת שמע שעל המיטה בכוונה, לברך ברכת המזון בקול, להקפיד לענות אמן בכוונה, וכיוצא באלו הנהגות פשוטות ויסודיות.

ההקפדה על אמירת הברכות במתינות ובכוונה הוא ענין חשוב ונעלה ביותר, וזה משפיע קדושה רבה בבית – להניח ברכה בביתך... זה מביא ברכה בבית, שפע בבית. כשהאב מברך את הברכות בקול ובכוונה – ינהגו במשך הזמן גם הבנים כמותו ויברכו בקול, וכל בני הבית יתרגלו במנהג קדוש זה שבוודאי יכניס אווירת קדושה בבית.

כמו כן יש להרגיל את הילדים לעבור על הסדרה בנעימות, לזמר את זמירת השבת ליד השולחן, וכהנה וכהנה רבות.

ובפרט אם בני הבית יראו את האב יושב בבית ועוסק בתורה, הרי הדבר ייחרט בלבם... החסיד המופלא רבי שמואל שפירא ע"ה, דר בשכנותנו בירושלים העתיקה, מלבד הנהגותיו הקדושות הידועות היה נוהג לברך ברכת המזון בקול רם, הוא נהג לחזור בברכת המזון על התיבות "אל יחסרנו" פעמיים, ומחמת שברכת המזון שלו היה נשמע לדרים בקרבת מקום, היה ה"אל יחסרנו" הכפול שלו זכור לכולנו. (עובדא שלא להורות לפי כך, רק לעורר).

דוגמא אישית

ומוסיף וכותב עוד: כמו כן, מה גדולה היא ההשפעה הברוכה על הבנים התנהגותו הטובה של האב בישרות ובטוב עין כלפי בני הבית וכלפי אחרים; במידת הרחמנות וגמילות חסדים, במידת הוותרנות וההתאפקות מכעס, מידת הסבל וקבלת הייסורים באהבה; לדבר דיבורי אמונה שהכל משמים; לא לקטרג על אחרים, כי אם לראות את הטוב בכל אחר; לשבח יראי ה' ותלמידי חכמים ובעלי מידות טובות, ע"ז יהיה הוא בעצמו נחשב ונערץ בעיני הבנים... וכמובן שכל זה אמור גם על עקרת הבית, אם הבנים.

קריאת שמע שעל המיטה עם הבנים

נוהג היה מוהרנ"ת להמתין לבניו שיחזרו מה'חידר' כדי לסעוד יחד עמם את סעודות הערב, והיה מברך עמהם ברכת המזון יחד, וקורא עמם קריאת שמע שעל המיטה, ורק אחר כך היה הוא בעצמו הולך לישון.

מוהרנ"ת נהג כך, אף על פי שהיה כבר חולה בחולי המעים שסבל מחולי זה כאחת עשרה שנים האחרונות של ימי חייו, וכמו כן היה חלש בגופו, ולבד מזאת שזה גזל ממנו זמן יקר זה משעות הלילה שהקדים ללכת לישון בכדי לערוך את עבודת חצות לילה שהיה נזהר בזה מאוד מאוד.

אך רבי נתן השקיע אז בבניו בידעו שזה רצון ה', לחנכם בדרך התורה והיראה.

ואכן – היה מוסיף ומספר רבי לוי יצחק בנדר - ראה רבי נתן ברכה בפרי עמלו, על אף שלא הסתכל בהפסד הנגרם לו מכך לעבודתו הוא, וזכה לגדל בנים יראי השם לתפארת.

"ואלה תולדות יצחק... אברהם הוליד את יצחק" נאיר בבנינו, נראה שהם יהיו תולדתנו-בחינוכם לתורה ולמעשים טובים. וכך לנצח ייחרט ויאיר לנו תיבות הפסוק: "אברהם הוליד את יצחק" – קריאת הבנים על שם האב שהאיר בבנו...

פְּנִינֵי פָּרָשָׁה

"ויתרוצצו הבנים בקרבה, ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרוש את ה'" (כ"ה, כ"ב)

אפשר לומר: שכנגד **מלחמת היצר** הכתוב מדבר, וזהו: **"ויתרוצצו הבנים בקרבה"**, ובהמשך: **"ותאמר אם כן למה זה אנכי"**, ע"פ דבריהם (אבות ב' י"א): **שהיצר הרע מוציא את האדם מהעולם**, וכן: **יצר הרע מסיתו לאדם בעולם הזה ומשטין עליו לעולם הבא** (סוכה נ"ב). שנחסר לו לאדם עצם ה**אני** ה**-אנכי** - ע"י התגברותו של היצר הרע עליו.

וכן אפ"ל מרומז בכך: ה**'אנכי"** – של **'עשרת הדברות'**, שבזה עיקר המלחמה, שכלול בהם **כל התורה כמובא.**

ודרך ההתגברות הוא: ב**"ותלך לדרוש את ה'"**, ע"פ מאמרם (קידושין ל:): **"אם פגע בך מנוול זה משכהו לביהמ"ד". "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין".**

"והנה תומם בבטנה" (כ"ה כ"ד)

"והנה תומם", בגימטריא **"יעקב וגם עשו"** (עם התיבות והאתיות). רמז ל**"תאומים"**, שהם היו יעקב ועשו.

"ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם" (כ". כ"ו)

ב' פעמים מנתה התורה שנותיו של יצחק בימי חייו, פעם בעת **נישואיו**: **"ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה"** ופעם **בעת לידת בנו**:

ואפ"ל ע"פ דברי חז"ל: שעד **שלא נשא אדם אשה אינו נקרא האדם השלם** ואין נחשבים שנותיו. **וכן עד שלא קיים מצות פרו ורבו אינו נקרא חי**, כדברי חז"ל בחזקיהו המלך, **"כי מת אתה ולא תחיה"** מכיוון דלא נשא אשה ולא הוליד בנים, וכן **ב'בבא בתרא'** (קטז.): מפני מה בדוד נאמר בו שכיבה, וביואב נאמר בו מיתה, **דוד הניח בן נאמרה בו שכיבה**. יואב שלא הניח בן נאמרה בו מיתה. **ולכן דווקא בקיומו ב' מצוות אלו נמנו שנותיו של יצחק.** כי הם מצוותיו – שדרכם שנותיו נחשבים לימי חייו.

"הלעיטני נא מן האדום האדום הזה כי עיף אנכי" (כ"ה ל')

לכאורה היה צריך לומר "הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי **רעב** אנכי".

אולם יש לומר על פי דברי חז"ל: **אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות**, וכן ב'**ליקוטי מוהר"ן**' (ה' ח"ב) **שהדעת היא מחיצה הפרוסה** מפני התאוות. **ועייפות – תוצאתו שינה-אבידת הדעת כמובא** (ליקו"מ קי"ז). וזהו **"עיף אנכי"** שהתגברות תאוותו של עשו הייתה **ע"י הסתלקות הדעת**. גם **עייפות** מראה על **חולשה** היפך כבישת היצר – **איזהו גבור הכובש את יצרו.**

סִיפּוּרִים מְאִירִים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זי"ע

"וכאשר עשינו עמך רק טוב" (בראשית כו כ"ט)

נתינה ואהבת חברים בפולין

אווירה מופלאה, שלא מו העולם הזה, אחווה ואחדות גדולה ורגש ערבות הדדית בלתי ניתן לתיאור, שררו במחיצת חסידי ברסלב בוורשה שבפולין. האווירה שם השכיחה את הגיל של כל חסיד, מהות, חילוקי דעות בין איש לרעהו, וסילקה מחיצות.

ליצירתו ושימורו של מזג קסום זה אחראי היה בעיקר ראש החבורה בפולין, הלוא הוא המשפיע הנודע רבי יצחק ברייטער, והוא חולל זאת ברוב תבונה וכישרון, בפעולות קטנות ותמידיות ובגישתו הייחודית הרואה בכל נפש יהודית עולם ומלואו, ובכל מקורב לרבינו חלק מנשמתה של החסידות, ואין זה משנה מיהו ומהיכן.

וכה סיפר החסיד רבי יצחק גלבך לבנו על האווירה הייחודית ששרתה במחיצתו של רבי יצחק ברייטער ובני חבורתו הוורשאים.

"הייתי אז בחור צעיר לימים", שח רבי יצחק גלבך, "באחד הימים פונה אלי רבי יצחק ברייטער ומטיל עלי משימה; הוא מציין את שמה של עיירה מרוחקת, ומספר לי שבעיירה ההיא מתגורר יהודי זקן, מחסידי ברסלב, שנפל למשכב. הוא ביקש ממני לצרף אלי בחור נוסף מהחסידים, לרכוש בצוותא כרטיסי נסיעה ברכבת, לנסוע לבקר את הזקן החולה ולדרוש בשלומו בשם חסידי ברסלב".

ממון לדרך לא ניתן להם, בלית ברירה נכנסו רבי יצחק גלבך וחברו לבית מדרש וקיבצו את הסכום הדרוש. הם יצאו לתחנת הרכבת, ועשו את דרכם לעיירה הרחוקה.

שעה ארוכה שוטטו השניים בין סמטאות העיירה עד שאיתרו את הבית, כשעמדו על המפתן שמעו מעבר לדלת את קולה של בעלת הבית המפצירה בבעלה החולה כי ייאות להגיש לפיו מעט אוכל. הזקן, בקול גווע סירב, היא משדלת ומשדלת, ואילו הוא – כל אוכל תתעב נפשו.

"הקשנו בהססנות על הדלת", מספר רבי יצחק "בעלת הבית פתחה, והופתעה מאוד לראות האורחים הלא-קרואים, ביקשנו להיכנס לבקר את החולה, נכנסנו ברשותה אל החדר הסמוך. אווירה סמיכה של קדרות וחולי אפפה את חדרו, האיש נראה בר-מינן, עניו כבויות, וחיוורון חולני כיסה את פניו הצמוקות. כשראה אותנו ניצת זיק קל בעיניו 'מי אתם'? שאל בפליאה. סיפרנו לו שחסידי ברסלב אנחנו, והגענו הנה במיוחד מוורשה הבירה בשליחותו של רבי יצחק ברייטער, המבקש לדרוש בשלומו בשם כלל חסידי ברסלב, ולאחל לו רפואה שלימה".

אור ניצת בעיניים הישישות. הזקן הזדקף על מיטתו וחיוך בריא הפציע בזוויות פיו, הוא הגביה את צווארו וקרא לכיוון חדר המבוא:

"מהרי רעייתי, והכיני מרק לכבוד האורחים". רעייתו הציצה בפליאה אל החדר הקטן. "תגישי גם לי", מתרונן קולו של בעלה, "גם אני אוכל אתם".

האווירה בחדר התחלפה בחדות. הווילונות נפתחו לרווחה, והניחו לשמש בין הערביים לצבוע את החדר בשלל גווני השקיעה. השולחן נערך בהדר בידיה הנרגשות של בעלת – הבית, וניחוח של מרק חם נישא בחלל, הישיש החולה אפילו טרח להתלבש במלבושי כבוד לכבוד האורחים החשובים.

כעבור שעה קלה, לאחר שיחת מרעים וחיזוק, ישובים היו שני הבחורים הצעירים בחבורתו של הזקן החולה שקם איכשהוא ממיטתו, וישב אתם על השולחן מזין את גופו החלוש בכפות משקה חם ומבריא.

הישיש היה נרגש מאוד. אדמומית של חיים החליפה את החיוורון החולני של שכיב-מרע. אורו זרח מעיניו, מכל יישותו כשהחל לדבר מגדולת רבינו הקדוש, מעצותיו הנפלאות ומהזכות הכבירה ללכת בדרכיו.

הארוחה התארכה והפכה לשיחת חברים. זקן חולני שקם לתחיה, וצמד נערים צעירים משוחחים בעיניים בורקות באותה התפעלות על אותו נושא נשגב. שני צעירים רכים, וישיש עטוף במחלותיו וייסוריו, נעורים לחיים, ומפיקים בצוותא חיות עצומה מדיבורים סביב רבינו.

"ולא נחה דעתו של הזקן", העיר לימים רבי יצחק גלבך, "עד שתלש וניתק את גופו הדווי ממיטת חוליו, ובניגוד לדרכי הטבע נשא את רגליו בריקוד נלהב...". (ע"פ עמודי אור)

"ועתה בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך" (בראשית כז ז')

מוהרנ"ת משקיע בבניו

נוהג היה מוהרנ"ת להמתין לבניו שיחזרו מה'חידר' כדי לסעוד יחד עמם את סעודות הערב, והיה מברך עמהם ברכת המזון יחד, וקורא עמם קריאת שמע שעל המיטה, ורק אחר כך היה הוא בעצמו הולך לישון.

מוהרנ"ת נהג כך, אף על פי שהיה כבר חולה בחולי המעים שסבל מחולי זה כאחת עשרה שנים האחרונות של ימי חייו, וכמו כן היה חלש בגופו, ולבד מזאת שזה גזל ממנו זמן יקר זה משעות הלילה שהקדים ללכת לישון בכדי לערוך את עבודת חצות לילה שהיה נזהר בזה מאוד מאוד.

אך רבי נתן השקיע אז בבניו בידעו שזה רצון ה', לחנכם בדרך התורה והיראה.

ואכן – היה מוסיף ומספר רבי לוי יצחק בנדר - ראה רבי נתן ברכה בפרי עמלו, על אף שלא הסתכל בהפסד הנגרם לו מכך לעבודתו הוא, וזכה לגדל בנים יראי השם לתפארת.

מִן הַבָּאר הַחוּא יַשְׁקוּ הָעֲדָרִים | יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם !

יְלָדִים יְקָרִים ! כְּךָ אָנוּ לוֹמְדִים בַּמִּשְׁנָיוֹת שַׁבָּת (פֶּרֶק יד ד): "רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם". כְּלָנוּ נִקְרָאִים בְּנֵי מְלָכִים. וְגַם זֹאת כָּתוּב בַּתּוֹרָה (שְׁמוֹת יט): "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ". כִּי עַם יִשְׂרָאֵל הֵם אֻמָּה שֶׁל מְלָכִים.

בֶּן מֶלֶךְ, כָּל הִתְנַהֲגוּתוֹ הוּא הִתְנַהֲגוּת אֲצִילִית, הִתְנַהֲגוּת שֶׁל כָּבוֹד, שֶׁל דֶּרֶךְ אֶרֶץ. הִתְנַהֲגוּתוֹ שֶׁל בֶּן מֶלֶךְ אֵינָהּ דּוֹמָה לְהִתְנַהֲגוּתָם שֶׁל אִכָּרִים כַּפְרִיִּים פְּשׁוּטִים, שֶׁאֵינָם גָּדְלוּ עַל מִדַּת ה"דֶּרֶךְ אֶרֶץ" שֶׁל הִבְנֵי מְלָכִים.

בֶּן מֶלֶךְ אֵינוֹ נוֹהֵג בְּפַזִּיזוּת וּבְמָהִירוּת, שֶׁכְּבָר מוּבָא עַל כָּךְ בַּסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים – שֶׁהַרְבֵּה מִכְּשֹׁלוֹת בָּאִים מֵהַפַּזִּיזוּת וְהַמָּהִירוּת, הֵם חוֹשְׁבִים לִפְנֵי שֶׁמְּבַצְּעִים דְּבָרִים, יֵשׁ לָהֶם "יִשּׁוּב הַדַּעַת" וְהִתְבּוֹנְנוּת עַל מַעֲשֵׂיהֶם וְדְרָכֵיהֶם. כְּשֶׁרוֹאִים בְּנֵי מְלָכִים – אֲנָשִׁים מִתְפַּלְּאִים מֵעֶצֶם הוֹפָעָתָם, הֵם מַקְרִינִים הִתְנַהֲגוּת שֶׁל דֶּרֶךְ אֶרֶץ וְיִרְאַת כָּבוֹד.

וְכֹה אָמַר רַבֵּנוּ: "מְלָכִים וְקֵיסָרִים יְכוֹלִים לִשְׁלֹחַ אֲלֵי אֶת בְּנֵיהֶם כְּדֵי לִלְמֹד דֶּרֶךְ אֶרֶץ".

וּבְלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת (בִּרְכוֹת הַשַּׁחַר ג ו) כּוֹתֵב רַבִּי נָתָן: "צָרִיךְ הָאָדָם לָדַעַת וּלְהַאֲמִין שֶׁנֶּפֶשׁ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל גְּבוֹהַּ וִיקָרָה מְאֹד מְאֹד, וְכֻלָּם הֵם בְּחִינַת בְּנֵי מְלָכִים' וְיכוֹלִים לִזְכּוֹת לְמַדְרֵגוֹת גְּבוֹהוֹת וּקְדוֹשׁוֹת מְאֹד כְּמוֹ כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַכְּשֵׁרִים".

לִהְיוֹת בֶּן מֶלֶךְ זוֹ זְכוּת מְיֻחֶדֶת, אַךְ זֶה גַּם מַחֲיֵיב אוֹתָנוּ, הָעֵקֶר בֵּל נִשְׁכַּח שֶׁאָנוּ בְּנֵי מְלָכִים.

הֶמְשֵׁךְ פְּנִינֵי פָּרָשָׁה

'ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם ויבז את הבכורה' (כ"ה ל"ד)

זהו דרכו של היצר, מתמלא אדם בתאוותיו, ולאחר מכן מפסיד את שכלו ודעתו: **"וישמן ישורון ויבעט"**, וכדרשת חז"ל על הפסוק: **"ודי זהב"**, בשביל רוב זהב שהיה להם שנאמר: **"וכסף הרביתי להם וזהב עבדו לבעל"**. וכדבריהם (כתובות קד. עיי"ש בתוספת) **שעד שיתפלל אדם שיכנס בו דברי תורה, יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך מעיו.**

וב'ליקוטי מוהר"ן' (י"ז) **שכשאוכל כזולל וסובא מתגבר הכסילות על השכל, וע"י אכילה בכשרות נכנע הכסילות ונתרומם השכל.** וזה שרואים כאן שע"י האכילה בהלעטה: **"ויבז עשו את הבכורה"** המרמז על **החכמה והשכל – "ראשית חכמה..."**

עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרתי מצוותי חוקותי ותורתי (כו ה)

בדבריהם (יומא כח:) **"קיים אברהם אבינו כל התורה כולה אפילו דקדוקי סופרים"**, וברש"י על **'משמרתי מצותי חוקותי ותורתי'**, מרומז בכאן כלליות התורה שקיים, יעויי"ש. ואפ"ל דסופי תיבות של "משמרתי' מצותי' חוקתי' ותורתי" הם **ארבעה יודי"ן. יו"ד רומז לחכמה,** וארבעה פעמים הם **כנגד ארבעה פעמים שמשה לימד את התורה** (עירובין נד:). וב'**מדרש רבה**' (שמות מ') **שאף הקב"ה בעצמו למד ארבעה פעמים את התורה עד שנתנה לישראל,** ע"ד הפסוק: **'אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה'**. וזהו **ארבעה יודי"ן - רמז לחכמת התורה באברהם אבינו.**

כן אפ"ל **שארבעה יודי"ן** הם גימטריא **'ארבעים'** רמז על **ארבעים יום שניתנה התורה.**

"ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר הקול קול יעקב" (כ"ז, כ"ב)

הנה ידוע שכל השפעות מושפעים לפי כליו ומעשה האדם - **בדרך שאדם מודד מודדים לו,** ולכן המשיך **יעקב** על עצמו **הקול - קול תפילה** בטרם שקיבל ברכת אביו.

ואפ"ל שזה מרומז גם בהמשך **"ויגש יעקב"** אין **גישה** אלא **תפילה** כדברי המדרש על הפסוק: **'ויגש אליו יהודה'** שהכוונה גם **לתפילה,** ובדברי **הזוהר** עה"פ **ויגש** אליו יהודה **"דא תקרובתא מלכא במלכא", ענין תפילה שהוא התקרבות ודביקות להש"ת.** ולכך אפשר להוסיף רמז על תפילתנו **ג' פעמים** ביום - **בשלוש** התפילות כנגד **שלוש פעמים "ויגש"** המובא כאן: **"ויגש** יעקב אל יצחק אביו", **"ויגש** לו ויאכל", **"ויגש** וישק לו וירח את ריח בגדיו".

ובהמשך הפסוק: **"ויברכהו ויאמר לו ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה"** ובמדרש רבה על פסוק זה: (ב"ר פס"ה) **ריח בני** הוא ריח קרבנות, **ותפילות** במקום **תמידים,** שעיקר זכות הברכה היתה ע"י **התפילה.**

"ועתה שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה" (כ"ז מ"ג)

לכאורה תיבת **"לך"** מיותרת, אולם אפ"ל, שיחד עם כך שהצטווה לברוח ללבן, יזכור את ה**"לך"** ה**"אני"**, הנקודה הפנימית של האדם, נשמתו הקדושה, **"כי עיקר עצמיות האדם מה שנקרא אצל האדם אני הוא הנשמה"** וכמובא ב**'ליקוטי מוהר"ן'** (תורה כ"ב).

ונלמד התחזקות למעשה מכך גם מהמובא ב**"תפארת שלמה"** עה"פ **"איש איש למטה"**, שכל אחד מישראל יש לו חשיבות מיוחדת, שהרי **ראש לבית אבותם הוא** – בהיותם **מבני אברהם יצחק ויעקב אבותינו הקדושים.** לזכור תמיד את ה**"אני"** פנימיות הנשמה בכל מקום וזמן.

זְוִית רְאִיָּה >>

"וְנִגֵּן בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ", כי על ידי שמנגן הניגון על ידי זה מברר הרוח טובה מן הרוח רעה. וזה שכתוב: "וְהָיָה כְּנַגֵּן הַמְנַגֵּן וַתְּהִי עָלָיו יַד ה'"
(ליקו"מ)

לקבלת העלון: ys0527168275@gmail.com 052-7168275 | לשמיעת שיעורי הרב יהודה צבי שפירא ב'קול הלשון': 03-6171111 שלוחה: 7999126*
© כל הזכויות שמורות!

לעילוי נשמת ר' נחמן ב"ר משה הלוי ז"ל ומרת רחל בת ר' שבתי ע"ה